

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod: 27 Medi 2022
Aelod Cabinet: Y Cyngorydd Beca Brown
Swyddog Cyswllt: Buddug Mair Huws
Rhif Ffôn Cyswllt: 34319
Teitl yr Eitem: ADOLYGU CYFANSODDIAD PWYLLGOR CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG ADDYSG GREFYDDOL (CYSAG) GWYNEDD

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

(i) Gofynnir i'r Cabinet gymeradwyo argymhelliad yr Adran Addysg a Phwyllgor CYSAG Gwynedd fyddai newid aelodaeth Grŵp B fel a nodir :

- Grŵp A – Cristnogaeth a Chredoau eraill
- Grŵp B – cynrychiolaeth Athrawon a Phenaethiaid – Cadw nifer y seddi ar 5

Dyrannu'r seddi fel a ganlyn:

3 sedd i'w rhannu rhwng yr Undebau Athrawon a gydnabyddir gan Gyngor Gwynedd (NAS/UWT; UCAC ; NEU; ASCL a'r NAHT – i'w benderfynu gan Fforwm Undebau Athrawon Gwynedd)

1 sedd i'w llenwi gan y Grŵp Ymgynghorol Dalgylchol Cynradd ac Arbennig (GYDCA)

1 sedd i'w llenwi gan Grŵp Penaethiaid Uwchradd Gwynedd (GSCU)

- Grŵp C - Aelodau Etholedig - cadw yn 7
- Cyfetholedig - Pwyllgor CYSAG i gadw'r hawl i gyfethol aelodau
- (3 pleidlais sydd sef 1 i bob Grŵp, nid oes pleidlais gan yr aelodau Cyfetholedig)

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

Nid yw'r Cyngor wedi ystyried y cyfansoddiad ers 2019, o ganlyniad, mae'r cyfansoddiad presennol yn nodi bod cynrychiolaeth athrawon yn dod gan yr Undebau Athrawon oedd yn weithredol o fewn yr Awdurdod:

ASCL (1)

NAS/UWT (1)

UCAC (1)
NUT (1)
ATL (1)

Fodd bynnag, unwyd Undebau'r NUT ac ATL yn 2017 i greu Undeb NEU, yn ychwanegol at hyn cydnabyddir Undeb yr NAHT gan Gyngor Gwynedd.

Mae'r Adran Addysg a CYSAG o'r farn bod angen cryfhau cynrychiolaeth athrawon ar y Pwyllgor er mwyn ychwnaegu gwerth at y cyfarfodydd a gweithrediadau'r Pwyllgor.

Mae'r Grŵp Ymgynghorol Dalgylchol Cynradd ac Arbennig (GYDCA) yn grŵp sy'n cyfarfod yn fisol ac yn cynnwys un Pennaeth Cynradd o bob dalgylch yng Ngwynedd a'r Grŵp Penaethiaid Uwchradd Gwynedd (GSCU) hefyd yn cyfarfod yn fisol ac yn cynnwys pob un o Benaethiaid Uwchradd Gwynedd. Credir y byddai'n briodol gofyn am enwebiad o'r ddau grŵp yma er sicrhau cynrychiolaeth o un pennaeth/athro cynradd ac uwchradd ar bwllgor CYSAG.

3. CYFLWYNIAD AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

Cefndir

Mae Deddf Addysg 1996 yn gosod dyletswydd ar yr awdurdod lleol i sefydlu cyngor sefydlog i'w gynghori ar addysg grefyddol.

Swyddogaethau CYSAG

Yn unol a'r Cyfansoddiad, mame swyddogaethau CYSAG fel a ganlyn:

- Cynghori'r Awdurdod Lleol ynghylch addoli mewn ysgolion a'r addysg grefyddol a roddir yn unol â'r maes llafur cytûn, gan gynnwys dulliau addysgu, cyngor ar ddeunyddiau a darparu hyfforddiant i athrawon;
- Ystyried a ddylid argymhell i'r Awdurdod Lleol y dylai ei faes llafur cytûn presennol gael ei adolygu drwy alw Cynhadledd Maes Llafur Cytunedig ['CMLIC'];
- Ystyried ceisiadau gan ysgolion i ddod i benderfyniad (i gael eu heithrio o'r gofyniad i addoli crefyddol fod yn "Gristnogol");
- Adrodd yn ôl i'r Awdurdod Lleol a Llywodraeth Cymru ar ei weithgareddau'n flynyddol.

Aelodaeth CYSAG

Mae'r Ddeddf yn nodi y dylai CYSAG gynnwys cynrychiolwyr o blith y canlynol:

- Grŵp o bersonau i gynrychioli'r enwadau Cristnogol a'r crefyddau eraill hynny sydd, ym marn yr awdurdod, yn cynrychioli prif draddodiadau crefyddol yr ardal ('grŵp A')
- Grŵp o bersonau i gynrychioli'r cymdeithasau athrawon hynny y cred yr awdurdod a ddylai gael eu cynrychioli, o ystyried amgylchiadau'r ardal (grŵp B)
- Grŵp o bersonau i gynrychioli'r awdurdod (grŵp C)

Dim ond y grwpiau cynrychioladol uchod sydd â'r hawl i bleidleisio, a bydd gan bob grŵp un bleidlais.

Gall y CYSAG ei hun hefyd gyfethol aelodau (ond ni fydd ganddynt bleidlais)

Cylchlythyr 10/94

Yn ogystal â'r ddarpariaeth statudol, yn 1994 cyhoeddodd yr hen Swyddfa Gymreig arweiniad ar Addysg Grefyddol a Chydaddoli ar ffurf Cylchlythyr 10/94, sy'n cynnwys darpariaethau yn ymwneud â gweithrediad CYSAG.

CYSAG Cyngor Gwynedd

Adolygwyd aelodaeth y CYSAG gan Gabinet Cyngor Gwynedd yn mis Ebrill 2019 ac mae'r aelodaeth bresennol fel a ganlyn:

Cristnogion a Chrefyddau Eraill (Grŵp A)

Yr Eglwys Fethodistaidd

Undeb Bedyddwyr Cymru

Eglwys Bresbyteraidd Cymru

Yr Eglwys yng Nghymru

Undeb yr Annibynwyr

Yr Eglwys Babyddol

un cynrychiolydd o'r credoau: Bwdaeth, Islam, Hindwaeth, Iddewiaeth, Siciaeth a'r Dyneiddwyr

Athrawon yn cynrychioli'r Undebau canlynol

ASCL (1)

NAS/UWT (1)

UCAC (1)

NUT (1)

ATL (1)

Aelodaeth Aelodau Etholedig (7)

(Ar sail cydbwysedd gwleidyddol)

(Aelodau ex-officio Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Cyngor)

Nid yw cyfansoddiad CYSAG wedi ei adolygu ers hynny.

4. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

4.1 Cyflwyno penderfyniad y Cabinet i'r Pwyllgor CYSAG ar y 29ain o Dachwedd 2022 .

4.2 Gweithredu ar y newid i'r Cyfansoddiad yn unol â phenderfyniad y Cabinet.

5. YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

5.1 **Barn Pwyllgor CYSAG Gwynedd ar addasu'r modd y gwahoddir cynrychiolwyr athrawon** - Byddai'n gyfle i CYSAG Gwynedd fod yn fwy cynrychioliadol ac yn galluogi cynyddu cynrychiolaeth allweddol athrawon ar y Pwyllgor

5.2 **Barn Fforwm Undebau Athrawon Gwynedd** – Mae angen addasu'r cyfansoddiad er mwyn adlewyrchu'r sefyllfa bresennol o ran Undebau athrawon.

5.3 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Swyddog Monitro: Mae'r adroddiad wedi bod yn destun cyngor gan y Gwasanaethau Cyfreithiol. Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb

ii. Y Pennaeth Cyllid: Dim i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb ariannol.

